

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um sameiginlega umsýslu höfundarréttar – þingmál 5 ¹
Ráðuneyti	Mennta- og menningarmálaráðuneyt
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	10. janúar 2018

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifaþáttum fyrir ríkið

- 1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifaþættir á fjárhag ríkissjóðs**
  - a) Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilfön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?
  - b) Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum
  - c) Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?
  - d) Skorður sem eru settar fyrir útgjöldum og hvatar sem geta haft áhrif á útgjaldapróun
  - e) Aðskilin umfjöllun um brúttóáhrif á tekjuhlið og gjaldahlið en einnig tilgreind nettóáhrif á afkomu
- 2. Tekjubreytingar**

– Sjá gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum
- 3. Útgjaldabreytingar**

– Sjá gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum
- 4. Eignabreytingar**

– Sjá sérstakan gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum
Á ekki við.
- 5. Aðrir áhrifaþættir varðandi ríkisfjármál**
  - a) Samræmi við viðmið og sjónarmið um fyrirkomulag á útgjaldastýringu og umbúnað í fjárlögum
Á ekki við.
  - b) Samræmi við viðmið um framsetningu fjárlaga og reikningshaldslegan grundvöll samkvæmt lögum um opinber fjármál
Á ekki við.
  - c) Uppbygging skattkerfis og tekjuöflunar ríkissjóðs
Á ekki við.

¹ Á þingmálaskrá er ranglega tilgreint frumvarp til breytinga á höfundalögum vegna innleiðingar tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2017/1564 frá 13. september 2017 um sérstök leyfileg afnot verka og annars efnis verndað af höfundarétti og skyldum réttindum í þágu einstaklinga sem eru blindir, sjónskertir eða geta ekki fært sér prentað mál í nyt, sem breytir tilskipun 2001/29/EB um samræmingu á tilteknum þáttum höfundarréttar og skyldra réttinda í upplýsingasamfélaginu, felur í sér að gera þarf tilteknar breytingar á höfundalögum. Sú tilskipun er enn til athugunar á vettvangi EFTA og hefur ekki enn verið tekin upp í EES-samninginn.

- d) Forsendur og umbúnaður þjónustugjalda – lagakröfur
Á ekki við.
- e) Rekstrarform ríkisstarfsemi
Á ekki við.
- f) Opinber innkaup og útboð
Á ekki við.
- g) Eignaumsýsla ríkisins
Á ekki við.
- h) Réttindi og skyldur ríkisstarfsmanna
Á ekki við.
- i) Ríkisstyrkir og ívilnanir, þ.m.t. samræmi við reglur ESA, sbr. 61. gr. EES-samningsins.
Ath. tilkynningarskyldu með tveggja mánaða fyrirvara. Á ekki við.

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

1. **Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:**
  - a) í gildandi fjárlögum. Nei.
  - b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs. Nei.
  - c) í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar. Nei.
2. **Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum?**
Gert er ráð fyrir að aukinni stjórnarsýslubyrði sem leiða kann af samþykkt frumvarpsins verði mætt með breyttri forgangsröðun verkefna innan málaflokksins með tilliti til mikilvægis málshraða og þeirra hagsmuna sem í húfi eru hverju sinni.
3. **Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu? Á ekki við.**

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

1. **Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið**
Á ekki við.
2. **Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnarsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur? Sbr. lög nr. 27/1999.**
– Sjá leiðarvísinn „Grunnmat á eftirlitsreglum“
Í frumvarpinu er m.a. kveðið á um samræmdar reglur um stjórnhætti, gagnsæi starfsreglna og fjármálaskipulag samtaka rétthafa höfundarréttar. Í öðru lagi er í frumvarpinu mælt fyrir um samræmdar reglur um fjölsvæða leyfi sem rétthafasamtök veita til afnota af tónlist á netinu.
Áhrif frumvarpsins á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni takmarkast við samtök rétthafa höfundarréttar sem þurfa að laga samþykktir sínar, skipulag og starfshætti til samræmis við ákvæði tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2014/26/ESB frá 26. febrúar 2014 um sameiginlega umsýslu höfundarréttar og skyldra réttinda og leyfisveitingar yfir landamæri vegna netnotkunar á tónverkum á innri markaðnum. Um er að ræða samtök eins og Samband tónskálda og textahöfunda og eigenda flutningsréttar, Félag hljómplötuútgefenda og flytjenda, Rithöfundasamband Íslands, FJÖLÍS – samtök rétthafa vegna samninga um ljósritun og aðra sambærilega eintakagerð í atvinnuskyni, Myndhöfundasjóður Íslands – MYNDSTEF, Hagþenkir – félag höfunda fræði- og kennslubóka og IHM – Innheimtumiðstöð gjalda. Gera má ráð fyrir að frumvarpið hafi einnig töluverð áhrif á skipulag og starfshætti aðildarfélög framangreindra samtaka vegna krafna í tilskipuninni um beina aðild félaga að ákvarðanatöku í stað fulltrúalýðræðis eins og tíðkast hefur fram til þessa. Krafa í tilskipuninni um að samtök rétthafa höfundarréttar birti árlega gagnsæisskýrslu mun hafa áhrif á með hvaða hætti samtökin

standa að gerð ársskýrslu fyrir starfsemi sína. Fyrir höfunda sem þiggja greiðslur fyrir afnot verka sinna frá samtökunum mun breytt skipulag leiða til aukins gagnsæis í meðferð fjármuna og skiptingu þeirra milli ólíkra rétthafa.

3. Samkeppnisskilyrði

- a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta)

Frumvarpið hefur ekki áhrif á viðurkenningu sem samtök rétthafa höfundaréttar kunna að hafa á grundvelli 26. gr. a í höfundalögum, nr. 73/1972.

- b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja)

Hugsanlegt er að aukin reglubyrði hjá fámennum samtökum rétthafa höfundaréttar muni leiða til einhvers konar samstarfs eða sameiningar samtaka. Í því efni er þó rétt að hafa í huga að það er í valdi mennta- og menningarmálaráðherra að hafa áhrif á hvaða rétthafara fara saman með ólík réttindi innan sömu samtaka, sbr. 4. mgr. 26. gr. a í höfundalögum.

- c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd

Á þessu stigi liggja ekki fyrir upplýsingar eða vísbendingar um að ákvæði frumvarpsins geti haft áhrif á samkeppnisstöðu rétthafasamtaka. Þar sem aðeins ein samtök eru að jafnaði koma fram fyrir hönd rétthafa verka tiltekinna tegundar er ekki fyrir séð að ákvæði frumvarpsins geti leitt til samkeppni milli rétthafasamtaka.

- d) Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda samkeppni með virkum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum) Sjá svar við fyrri lið.

D. Önnur áhrif

1. Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011

– Ath. að skylt er að leggja slíkt mat fyrir Samband íslenskra sveitarfélaga til umsagnar og tilkynna niðurstöðu máls til samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytisins

Á ekki við.

2. Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi)

– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með fjögurra mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011

Á ekki við. Engar sérstakar hindranir eru á því að erlend samtök rétthafa höfundaréttar með aðsetur í öðru EES-ríki bjóði þjónustu sína hér á landi. Slík samtök myndu að jafnaði lúta eftirliti skv. tilskipun 2014/26 í heimaríkinu.

3. Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000

– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með þriggja mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011

Á ekki við.

4. Áhrif á byggðalög

Á ekki við.

5. Áhrif á frjáls félagasamtök

Á ekki við.

6. Áhrif á jafnrétti kynjanna

– Sjá leiðarvísi fyrir mat á jafnréttisáhrifum

Frumvarpið hefur ekki áhrif á jafnrétti kynjanna.

7. Áhrif a lýðheilsu

Á ekki við.

8. Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir

Á ekki við.

9. Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri

Á ekki við.

10. Áhrif á stjórnýslu, s.s. hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni

Gert er ráð fyrir að þær breytingar sem frumvarpið mælir fyrir um á skipulagi og starfsháttum samtaka réttihafa höfundaréttar muni leiða til aukinnar stjórnýslubyrði í mennta- og menningarmálaráðuneyti. Sérstaklega á það við í upphafi eftir gildistöku laganna. Eins og fram kemur í 2. tölul. B á bls. 2 þar sem fram kemur að aukinni stjórnýslubyrði sem leiða kann af samþykkt frumvarpsins verði mætt með breyttri forgangsöröðun verkefna innan málaflokksins með tilliti til mikilvægis málshraða og þeirra hagsmuna sem í húfi eru hverju sinni.

11. Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélagshópa, s.s. aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar

Á ekki við.

12. Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun Á ekki við.

E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á

1. Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag

Með vísun til þess sem framan segir er ekki talið að samþykkt frumvarpsins hafi teljandi fjárhagsáhrif fyrir ríkissjóð.

2. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á

Gert er ráð fyrir að aukinni stjórnýslubyrði verði mætt með breyttri forgangsöröðun verkefna.

3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat) Ákvæði frumvarpsins um beina aðild réttihafa að ákvörðunum sem teknar eru innan samtaka þeirra og aukið gagnsæi í meðferð fjármuna eru til þess fallin að auka traust almennings og réttihafa á starfsemi samtaka réttihafa höfundaréttar. Ákvæði frumvarpsins samræmdar reglur um fjölþjóðleg leyfi sem samtök réttihafa höfundaréttar veita fyrir afnot af tónlist á netinu eru til þess fallin að auka framboð slíkrar þjónustu í þágu aukinnar fjölbreytni fyrir almenning.

F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati

1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR?

2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma?

3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?